

Stockholm den 14 januari 2022

R-2021/2680

Till Finansdepartementet

Fi2021/03145

Sveriges advokatsamfund har inte tagits upp som remissinstans, men avger härmed på eget initiativ yttrande över departementspromemorian Åtgärder mot matchfixning och olicensierad spelverksamhet (Ds 2021:29).

Sammanfattning

Advokatsamfundet anser att det är angeläget att ytterligare lagstiftning införs för att komma till rätta med matchfixning och olicensierat spel.

Advokatsamfundet har inget att erinra mot promemorians lagförslag vad gäller matchfixning.

Advokatsamfundet har emellertid kritiska synpunkter på de delar av lagförslaget som rör utvidgningen av spellagens tillämpningsområde och åtgärder mot olicensierad spelverksamhet.

Lagförslagen i dessa delar innebär en omfattande utvidgning av spellagens tillämpningsområde och omfattande anspråk på behörighet att lagstifta, tillämpa och verkställa svenska straffbud i utlandet. Advokatsamfundet anser att dessa är svårförenliga med grundläggande straffrättsliga principer om legalitet och rättssäkerhet samt med folkrättsliga principer om begränsningar av staters exterritoriella behörighet.

Advokatsamfundet har vidare kritiska synpunkter på inrättandet av s.k. dolda testköp genomförda av Spelinspektionen.

Advokatsamfundets kritik av förslagen är så pass genomgripande att ett genomförande av dessa i sin nuvarande form inte kan tillstyrkas.

Advokatsamfundet har slutligen synpunkter på dels underrättelseskyldigheten för Spelinspektionen, dels uppgiftsskyldigheten för betaltjänstleverantörer enligt betaltjänstlagen.

Synpunkter

Lagens tillämpningsområde – jurisdiktions- och behörighetsfrågor

Vad gäller spellagens tillämplighet på spel över internet (onlinespel) i dess nuvarande lydelse är följande att notera. Lagen är tillämplig på spel som tillhandahålls i Sverige (1 kap. 2 §). En närmare avgränsning vad gäller onlinespel kommer till uttryck i andra meningen samma paragraf: ”*Onlinespel som inte riktas till den svenska marknaden ska inte anses tillhandahållna i Sverige*”. En förutsättning för att onlinespel utan svensk licens ska anses vara olagligt i Sverige är därmed att det riktas mot den svenska marknaden. Omvänt betyder detta att onlinespel utan svensk licens som inte riktas mot den svenska marknaden är lagligt. Dessa distinktioner bekräftas av Spelinspektionen i ett nyligen publicerat strategidokument.¹

I promemorian har föreslagits en genomgripande utvidgning av spellagens tillämpningsområde. Den nuvarande skrivningen enligt vilken endast onlinespel som riktas till den svenska marknaden ska anses tillhandahållna i Sverige ska enligt utredningen avskaffas. I stället ska ett onlinespel anses vara tillhandahållt i Sverige om ”*en spelare som befinner sig i Sverige har möjlighet att delta*”² oavsett varifrån i världen spelet erbjuds och oavsett om det är riktat till den svenska marknaden. Eftersom olovligt spel är kriminaliserat³ innebär lagförslaget således en relativt omfattande kriminalisering av näringsverksamhet i utlandet. Härmed aktualiseras

¹ Spelinspektionens uppdaterade strategi för arbete mot olaglig spelverksamhet från den 16 september 2021, <https://www.spelinspektionen.se/globalassets/dokument/ovriga-dokument/illegalt-spel/spelinspektionens-arbete-mot-olaglig-spelverksamhet-online---strategi-okt-2021.pdf>

² Se förslagen lydelse av 1 kap. 2 § andra stycket spellagen.

³ Se 19 kap. 1 § spellagen.

frågor om Sveriges behörighet att besluta, tillämpa och verkställa lagstiftning i utlandet.

Frågan om exterritoriell tillämpning av svensk spellag och svenska straffbestämmelser har behandlats i tidigare spelutredningar.

Regeringen hade tidigare att ta ställning till Spellicensutredningens förslag till ny spellag (SOU 2017:30). Såvitt avser den föreslagna spellagens territoriella begränsning var utredningens målsättning med sitt lagförslag att så gott som allt spel som erbjuds på den svenska marknaden ska erbjudas av företag som har licens i Sverige. Utifrån denna målsättning föreslog utredningen följande lydelse av 1 kap. 2 § spellagen: *”Lagen tillämpas på spel som tillhandahålls i Sverige, anordnas i Sverige eller annars i Sverige möjliggör deltagande från personer som är bosatta eller stadigvarande vistas här.”* (SOU 2017:30 s. 25 och 273). Denna bestämmelse, särskilt med bisatsen *”eller annars i Sverige möjliggör deltagande från personer som är bosatta eller stadigvarande vistas här”* hade gett spellagen ett synnerligen vitt tillämpningsområde (vilket också var målsättningen).

Regeringen, som delade utredningens bedömning att lagen ska omfatta spel som i någon mening riktar sig till den svenska marknaden och svenska spelare, valde emellertid att bestämma ett snävare tillämpningsområde för spellagen med den slutliga föreskriften i 1 kap. 2 § som citerats ovan i punkt 1.6. Regeringen motiverade denna inskränkning enligt följande (prop. 2017/18:220 s. 87):

”När det gäller lagens tillämpningsområde på spel över internet, s.k. onlinespel, bör utgångspunkten vara att spellagen ska tillämpas på spel som tillhandahålls i Sverige, oavsett om det tillhandahålls från ett annat land. Regeringen delar utredningens bedömning att lagen ska omfatta spel som i någon mening riktar sig till den svenska marknaden och svenska spelare. Den av utredningen föreslagna regleringen *riskerar dock att sätta fokus på huruvida spelare är stadigvarande bosatta eller stadigvarande vistas i Sverige, i stället för på om spelen är anpassade för den svenska marknaden.* Regeringen föreslår därför att begränsningen i tillämpningen i stället uttrycks som att lagen inte ska tillämpas på onlinespel som inte riktas till den svenska marknaden. (kurs. tillagd).

Med att onlinespel riktar sig till den svenska marknaden och svenska spelare åsyftade således regeringen att spel erbjudandena är anpassade för den svenska marknaden. Fokus ska alltså, enligt regeringen, ligga på *hur* ett visst spel anpassats för den svenska marknaden. Fokus ska inte ligga på spelarna och var de är bosatta etc.

Regeringen kom till denna slutsats trots att denna hållning riskerade att öppna för möjligheten att ett spelföretag skulle försöka kringgå det svenska licenskravet genom att erbjuda speltjänster på engelska och med insatser eller kontoställning angivna i en annan valuta. Regeringen var emellertid beredd att ta denna risk eftersom regeringen inte ansåg att det är rimligt eller möjligt att kräva att alla aktörer som erbjuder spel över internet ska söka licens i Sverige (prop. 2017/18:220 s. 88). I detta regeringens ställningstagande ligger att det efter spellagens införande skulle vara möjligt för aktörer att erbjuda spel över internet till svenska spelare utan svensk licens. Regeringen har alltså en mindre restriktiv målsättning med spellagens tillämpningsområde än vad Spellicensutredningen hade.

I specialmotiveringen förtydligade regeringen ytterligare vad som ska avses med onlinespel som inte riktas mot den svenska marknaden (prop. 2017/18:220 s. 290):

”För att inte allt spel över internet ska omfattas av lagens tillämpningsområde undantas sådana spel som inte riktas mot den svenska marknaden. Det är således inte tillräckligt att en webbplats där spel tillhandahålls är åtkomlig från Sverige – för att lagen ska vara tillämplig krävs att den är utformad för den svenska marknaden. Detta får avgöras efter en samlad bedömning, där omständigheter av betydelse kan vara att webbplatsen innehåller svensk text eller erbjuder insättningar eller vinster i svensk valuta.”

Återigen lägger regeringen fokus på hur spelet är anpassat och hur webbplatsen är utformad. Fokus ligger med andra ord på om den olicensierade speloperatören gör anpassningar av det via webbplatsen erbjudna spelet för att locka till sig svenska spelare. Sådana anpassningar krävs, eftersom regeringen uttryckligen inte velat – och inte ansett det möjligt att – ”komma åt” allt spel över internet. Spel via webbsidor som svenska spelare letar upp och som av speloperatören *inte särskilt anpassats* för svenska spelare faller utanför lagens tillämpningsområde.

Skälet till att lagstiftaren historiskt har valt att undvika att svensk lag ska vara tillämplig på allt internetspel som anordnas globalt av näringsidkare etablerade i utlandet torde vara att en sådan utvidgning av svensk jurisdiktion dels skulle strida mot internationell rätt, dels att en sådan lösning straffrättsligt är svårförenlig med grundläggande principer eftersom det på nuvarande tekniska utvecklingsnivå är förenat med svårigheter för myndigheter, betaltjänstleverantörer och speloperatörer att fastställa var en spelare fysiskt befinner sig när denne spelar.

Utredningen föreslår således att formuleringen ”*Onlinespel som inte riktas till den svenska marknaden ska inte anses tillhandahållna i Sverige*” ersätts med att ”*onlinespel ska anses vara tillhandahållet i Sverige om en spelare som befinner sig i Sverige har möjlighet att delta.*”

För att bedöma hur förslaget förhåller sig till internationell rätt finns det skäl att klargöra att det inte enligt utredningens förslag kommer vara förbjudet eller kriminaliserat att spela på ett olicensierat spel i utlandet för den ”som befinner sig i Sverige”. Det är alltså inte *spelaren* som träffas av det nya tillämpningsområdet. Udden är i stället riktad mot de *spelbolag* (svenska och utländska) som tillhandahåller onlinespel i vilket en spelare som befinner sig i Sverige har möjlighet att delta.

Den brottsliga handlingen begås därmed inte i Sverige utan i det land som det olicensierade spelbolaget är lagligen etablerat. Något lagbrott kan det, som framgått, inte vara frågan om förrän spelbolaget har möjliggjort att ta emot ett spel från den som befinner sig i Sverige. Spelföretagets straffrättsliga ansvar kräver således inte att en spelare verkligen spelar hos företaget. Det räcker att det olicensierade spelbolaget *har möjliggjort* spel från en spelare som befinner sig i Sverige. Det är således redan genom möjliggörandet som speloperatören i utlandet överträder det kriminaliserade förbudet mot olovligt spel i 19 kap. 1 § spellagen.

När så har skett anses i promemorian att även den eller de betaltjänstleverantör/er som har bidragit till möjliggörandet av spelande från Sverige överträder det kriminaliserade s.k. främjandeförbudet i 19 kap. 2 § spellagen. Kriminaliseringen av främjandet står således och faller med kriminaliseringen av speloperatören (huvudbrottet).

I promemorian berörs emellertid inte frågan om svårigheterna att verkställa i Sverige beslutade sanktioner mot spelbolag i utlandet. Tidigare spelutredningar ägnade denna fråga ett betydande intresse. Slutsatsen var genomgående att det i princip var omöjligt att verkställa straff och administrativa sanktioner mot företag i andra länder.⁴

Vid en genomläsning av utredningen kan man inte frigöra sig från intrycket att det egentligen inte är meningen att se till att överträdelser av huvudbrottet lagförs. Kriminaliseringen av olovligt spel framstår som i det närmaste teoretisk eller symbolisk.

Men den fyller enligt förslaget en annan viktig funktion. Den leder till en kriminalisering av otillåtet främjande som i huvudsak förväntas ske genom betaltjänster som förmedlas av betaltjänstföretag i Sverige och i utlandet.

I sammanhanget finns det skäl att ställa sig frågan om en omfattande kriminalisering som saknar förutsättningar att resultera i lagföringar av ett huvudbrott överhuvudtaget är giltig och kan åberopas till grund för lagföringar för det följdbrott som överträdelse av främjandeförbudet skulle medföra.

Det finns också skäl att erinra om de straffrättsliga grundprinciper som styr valet av vilket handlande som ska kriminaliseras. Det finns i Sverige ett allmänt intresse av att begränsa användningen av straffrätt eftersom kriminalisering som metod är synnerligen kostnadskrävande. Utredningens föreslagna kriminaliseringar kräver betydande resurser för utredning och lagföring av olovligt spel, inte minst med hänsyn till de rättssäkerhetskrav som ska omgärda processen. Utredningens förslag innebär att antalet gärningar som beläggs med straff närmast genomgår en lavinartad ökning utan att rättsväsendet tillförs ökade resurser i motsvarande mängd. Detta kommer, tillsammans med de ofta oöverstigligen svårigheter som gränsöverskridande verkställighet medför, med nödvändighet att innebära att de flesta överträdelser av spellagens kriminalisering av olovligt spel aldrig kommer att leda till lagföring. Om straffbuden i spellagen prioriteras ner i sådan mån att överträdelser i praktiken inte lagförs alls eller i mycket ringa omfattning innebär det självfallet en stor risk för att

⁴ En omreglerad spelmarknad, prop. 2017/18:220 s 86-88, En omreglerad spelmarknad, SOU 2017:30 s. 290 samt s. 513-516, En framtida spelreglering, SOU 2008:124 s. 98-113, s. 418-420 samt s. 488
Spel i en föränderlig värld, SOU 2006:11 (del 1) s. 122-123, s. 73-76 (del 2) s. 280-281, s. 287-289, s. 275-281.

straffsystemets brottsavhållande verkan undergrävs och att dess trovärdighet urholkas.⁵

Av dessa skäl går förslaget stick i stäv med grundläggande straffrättsliga principer om legalitet, exterritoriell tillämpning och *obsolescens*.⁶ Förslaget är vidare oförenligt med folkrättsliga principer om staten Sveriges behörighet att lagstifta, tillämpa och verkställa straffrätt mot företag i andra länder.

Svenska statens försök att lagstifta, tillämpa och verkställa dessa lagregler som i huvudsak är tillämpliga på händelser som inträffar utanför Sveriges territorium hamnar i direkt konflikt med värdlandets, dvs. det land där spelbolaget är lagligen etablerat, territoriella integritet, politiska och rättsliga självbestämmande. Speloperatörens verksamhet är ju normalt laglig i värdlandet. Man kan därmed med fog hävda att lagförslaget kränker dessa värdlands suveränitet.⁷

Låt oss exemplifiera med värdlandet Malta. De flesta spelbolag som är etablerade på Malta erbjuder onlinespeltjänster till kunder över hela världen. Företagen är etablerade enligt maltesisk lag (som är medlem i EU) och har licenser för att bedriva spelverksamhet och erbjuda dessa tjänster. Spelföretagen har en giltig licens utfärdad av den maltesiska Spelmyndigheten (MGA) i enlighet med maltesisk lag (förordning 3, S.L. 438.04).

Maltas marknad för onlinespel är den största i Europa, och potentiellt störst i världen. Den nuvarande regleringen har funnits sedan 2004 och har godkänts av Europeiska kommissionen. Grunden för den maltesiska regleringsordningen för onlinespel finns i regel 3 i reglerna för fjärrspel (SL 438.04) som säger att "*Ingen person ska driva eller främja eller sälja eller stödja fjärrspel i eller från Malta om inte sådan person är i besittning av ett giltigt certifikat av den relevanta klassen, enligt det första schemat, utfärdat av myndigheten eller innehar ett likvärdigt tillstånd av regeringen eller behörig myndighet i en EES-medlemsstat, eller någon annan jurisdiktion som godkänts av myndigheten.*"

⁵ Mari Hedenborg, Vad bör straffas? SvJT 2013 s. 304.

⁶ Med *obsoletus* eller *obsolescens* avses en tillämpningssituation situation i vilken en rättsregel formellt är gällande men inte behöver, bör eller ska beaktas i rättstillämpningen på grund av någon, eller flera, giltiga orsaker. Se Hellner, *Rättsteori - en introduktion*, 2 Uppl 2009, s. 34.

⁷ SS-Lotus case, PCIJ Reports Series A, No. 10, 18-19 (1927).

Maltesisk lag uppställer inga territoriella begränsningar för licenshavare som är verksamma i och från Malta och är förenlig med principen om fri rörlighet för tjänster som fastställs i artiklarna 49 och 56 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (TEUF).

Frågan är om erbjudandet av dessa tjänster anses vara lagligt om de riktar sig till kunder i Sverige, där marknaden är reglerad i form av ett licenssystem.

Frågan om lagligheten av erbjudandet av de maltesiska spelföretagens utbud av tjänster kräver rättsligt sett ett svar, inte två. Det kan inte samtidigt hävdas att spelföretags tjänster å ena sidan är lagliga eftersom de är beroende av etableringen på Malta och härmed kan åberopa bestämmelserna om etableringsfrihet (artikel 49 TEUF) och friheten att tillhandahålla tjänster (artikel 56 TEUF) i fördraget om Europeiska unionen, när man erbjuder tjänster inom EU och/eller WTO-lagstiftningen tillsammans med den folkrättsliga principen om ekonomisk och juridisk suveränitet, och å andra sidan att lagstiftaren och rättsväsendet i en annan stat (Sverige) har rätt att reglera, tillämpa och genomdriva inhemsk lagstiftning inom sitt territorium.

Den normativa konflikten mellan dessa två uppsättningar av motstridiga rättsregler måste lösas med hänvisning till internationella rättsprinciper i enlighet med det överordnade kravet på koherens som rättssystemet alltid uppställer vid lagkonflikter.

Speltjänsternas gränsöverskridande karaktär och kravet på koherens tvingar oss att komma med ett juridiskt svar på frågan om lagligheten av företagets utbud av tjänster till svenska medborgare. Eller uttryckt annorlunda, i en konflikt mellan de lagar som företaget på ena sidan åberopar för att skydda dess rätt att erbjuda speltjänster och de inhemska lagarna i Sverige å andra sidan, vilka lagar ska ha företräde?

Spelföretagens rätt att bedriva sin verksamhet kan motiveras med hänvisning till den folkrättsliga principen om politisk och juridisk territoriell suveränitet.⁸

För att lösa normkonflikten måste vi därför undersöka om en utländsk stat, i detta fall Sverige, kan utöva lagstiftande, rättsliga och verkställande behörighet i förhållande till forumstaten Malta.

⁸ Se M. T. Kamminga, Extraterritoriality. i R. Wolfrum (Ed.), Max Planck Encyclopedia of Public International Law, Oxford University Press 2012, s. 1070 ff och Henkin m.fl., International Law, 3 Uppl. 1993, s. 1052 ff.

Allmänna rättsprinciper för folkrätten begränsar nationalstaternas lagstiftande och rättsliga behörighet. Företagens rätt att erbjuda sina speltjänster grundas på lagarna i Malta och EU. Maltas och EU:s lagstiftande och rättsliga jurisdiktion vilar på principen om statens suveränitet.

Sverige är en suverän stat och medlem i EU. Allmänna folkrättsprinciper gäller för det externa utövandet av Sveriges statliga befogenheter. Förutom principer om jurisdiktion, som begränsar utövandet av lagstiftande, rättslig och verkställande behörighet, innehåller internationell rätt också rättsprinciper som specifikt gäller utövandet av jurisdiktion (behörighet).⁹

Principen om suverän immunitet sätter gränser för statens rättsliga behörighet över främmande stater enligt principen *par in parem non habet jurisdictionem*, som är en allmän princip i internationell rätt som utgör grunden för statlig immunitet. På grund av denna princip kan en suverän stat inte utöva jurisdiktion över en annan suverän stat.¹⁰

Malta har som forumstat åberopat suverän immunitet i förhållande till Sverige. Detta gäller alla EU:s medlemsstater. Varken Sverige, Malta eller EU har uttryckligen avstått från sin suveräna immunitet i förhållande till varandra.

Dessutom, även om den främmande staten åberopar suverän immunitet, är forumstaten inte skyldig att erkänna grunden innan den specifikt har fastställt att den främmande staten har agerat i sin egenskap av suverän.

Fastställandet av huruvida staten har agerat i sin egenskap av suverän stat eller inte baseras på lagarna i forumstaten. Bedömningen av konsekvenserna av den suveräna handlingen och anspråken ska utföras i enlighet med Maltas lagar.

Utövandet av företagens verksamhet bygger på lagarna inom Malta och EU. Dessa lagar har antagits genom beslut av Malta och EU, båda offentliga organ agerar som suveräna. Dessa två uppsättningar regler skapar en sköld av konstitutionellt skydd i förhållande till konkurrerande rättsliga regimer.

⁹ Se rättsfallet *Schooner Exchange v. McFaddon* 11 US 116, 132, Henkin 1993 samt Kamminga, M. T. (2012). Extraterritoriality. In R. Wolfrum (Ed.), *Max Planck Encyclopedia of Public International Law*, Oxford University Press 2012, s. 1070 ff.

¹⁰ Ibid.

Följaktligen har forumstaten Malta antagit en absolut doktrin om suverän immunitet, det vill säga en doktrin som ger immunitet i förhållande till främmande stater. Denna doktrin manifesteras juridiskt av den antagna uppsättningen lagar som garanterar företagens konstitutionella skydd som följer av deras lagliga etablering på Malta.

Folkkrätten erkänner principen om absolut immunitet som en behörighetsprincip. Och eftersom doktrinen om suverän immunitet är en princip som avgör behörighets- och jurisdiktionsfrågor, överlåter den valen åt varje stats inhemska politiska och rättsliga institutioner.

Enligt hävdvunnen folkrätt ska frågan om Sverige kan utöva sin behörighet att lagstifta, tillämpa och verkställa svenska straffbud i förhållande till värdlandet avgöras av gällande folkrätt. Och det står enligt folkrätten klart att Sverige inte ensidigt kan bestämma gränserna för sin jurisdiktion i detta avseende. För det andra förbjuder folkrätten utövandet av s.k. exterritoriell lagstiftande, rättslig och verkställande behörighet såvida den inte enligt folkrätten är uttryckligen tillåten.¹¹

Utredningen berör inte med ett ord dessa helt centrala folkrättsliga rättsfrågor. Något stöd för lagligheten av exterritoriell behörighet eller jurisdiktion anförs överhuvudtaget inte. Detta trots att förslaget innebär ett avsteg från riksdagens tidigare uppfattning om gränserna för Sveriges behörighet att besluta, tillämpa och verkställa lagar i förhållande till en annan suverän stat. Lagförslaget kan därmed inte anses vara tillräckligt berett i enlighet med kraven i 7 kap. 2 § regeringsformen.

Fastställandet av var spelaren fysiskt befinner sig låter sig inte göras

Genom utredningens förslag utvidgas tillämpning av spellagen till att omfatta allt spel som en spelare som befinner sig i Sverige kan delta i. Den nya bestämmelsen lyder som följer:

”Ett onlinespel ska anses vara tillhandahållet i Sverige om en spelare som befinner sig i Sverige har möjlighet att delta.”¹²

Advokatsamfundet anser att bestämmelsens lydelse är problematisk då den skapar en situation där olicensierade spelbolag ibland kommer att bryta mot spellagen utan att

¹¹<https://documents.law.yale.edu/sites/default/files/Task%20Force%20on%20Extraterritorial%20Jurisdiction%20-%20Report%20.pdf>, Report of the Task force on Exterritorial Jurisdiction 2008, s. 133 ff.

¹² Se förslagen lydelse av 1 kap. 2 § andra stycket spellagen.

veta om det och ibland kommer att ges intrycket av att bryta mot spellagen när så inte är fallet. *Problematiken i formuleringen beror på att det är spelarens agerande som kriminaliserar spelbolaget.* Idag har varje internetanvändare möjlighet att dölja den verkliga geografiska platsen från vilken man agerar, detta genom en s.k. VPN-tjänst (Virtual Private Network). Med en VPN-tjänst kan t.ex. en internetanvändare som agerar från svenskt territorium ge intryck av att agera från USA eller Tyskland och vice versa.

Det som i praktiken sker är att internetanvändaren döljer sin verkliga IP-adress (Internet Protokoll Adress). När internetanvändaren ansluter till internet sker detta via servrar som hela tiden skickar information mellan sig, bland annat IP-adress och internetanvändarens geografiska plats. När en VPN-tjänst används av en internetanvändare i Sverige skickas dennes internettrafik till en server i ett annat land tillhörande VPN-tjänsten varifrån trafiken sedan skickas vidare till mottagande servrar. För mottagarsidan, t.ex. en speloperatör, kommer det då framstå som att trafiken är internetanvändarens och inte VPN-tjänsten. Den IP-adress som *de facto* kommer från VPN-leverantören framstår då som internetanvändarens IP-adress. För den enskilda speloperatören blir det därmed i princip omöjligt att verifiera vart internetanvändaren faktiskt befinner sig.

Den föreslagna bestämmelsen tar dock inte höjd för detta utan kriminaliserar operatören oavsett om denne har en faktisk möjlighet att identifiera var spelaren rent fysiskt befinner sig. Därmed måste bestämmelsen i sin nuvarande form anses stå i strid med allmänna rättssatser om förutsägbarhet och likformighet liksom den straffrättsliga legalitetsprincipen (jfr 1 kap. 1 § brottsbalken (1962:700)). Förutsebarhet är en central del av legalitetsprincipen. Den som träffas av straffbudet ska kunna förutse ”*när, och i viss mån hur, de kan komma att bli föremål för straffrättsliga ingripanden och kunna anpassa sitt handlande därefter*”.¹³

Med den föreslagna lydelsen kan inte operatörerna planera sitt agerande för att säkerställa att man inte bryter mot lagen. I stället uppstår en situation där operatören inte vet om man bryter mot lagen eller inte och där frågan om lagbrott avgörs av hur den enskilde spelaren (dvs. spelbolagets kund) väljer att agera. Kritik mot en bristande

¹³ Asp, Jareborg och Ulväng, Kriminalrättens grunder. 2013, s.46.

förutsägbarhet har återkommande riktats mot spellagen.¹⁴ Med den aktuella lydelsen riskerar man att underblåsa den kritiken ytterligare. Rättssäkerhetsintresset kräver att förutsebarheten i detta avseende garanteras för den enskilda speloperatören.

Advokatsamfundet anser att den beskrivna tekniska möjligheten för spelare att använda sig av VPN-tjänst och dess konsekvenser när det gäller möjligheten att för spelbolaget dölja var spelaren fysiskt befinner sig, borde ha analyserats av utredningen. Den brist på förutsebarhet och rättssäkerhet som detta för med sig föranleder att Advokatsamfundet inte kan tillstyrka den föreslagna lydelsen.

Dolda testköp

I utredningen föreslås att Spelinspektionen ges rätt att köpa speltjänster under dold identitet ("testköp"). Detta för att kontrollera om en spelare i Sverige kan ta del av en olicensierad speloperatörs tjänster.¹⁵ Utredningen anför i sammanhanget:

*"Spelinspektionen kan besöka webbsidor där spel tillhandahålls men mycket av den information inspektionen behöver för sin tillsyn kräver registrering, insättning på ett spelkonto, spel och utbetalning av vinst. För sådana åtgärder krävs det i normalfallet att personuppgifter anges och Spelmyndigheten (sic!) kan därför inte vara öppen med att det är en myndighet som köper speltjänsten när sådana åtgärder vidtas."*¹⁶

Genomförandet av dolda testköp förutsätter alltså att personuppgifter lämnas.

Utredningen behandlar även det praktiska problemet om vems personuppgifter som ska användas. Där konstaterar utredningen att tillsynsmyndigheter inte utan särskilt författningsstöd, som idag saknas, får använda fingerade personnummer. Samtidigt konstaterar utredningen att Spelinspektionens anställda inte kan tvingas att använda sina egna personuppgifter men att det inte finns något som hindrar att så sker.¹⁷

Advokatsamfundet uppfattar att utredningen med det anförda menar att testköpen ska genomföras av Spelinspektionsanställda som frivilligt väljer att ställa sina personuppgifter till förfogande.

Det framgår av rapporten att den föreslagna bestämmelsen har utformats med utgångspunkt i de bestämmelser om testköp som återfinns i Europaparlamentets och

¹⁴ Jfr proposition 2017/18:220 s. 85.

¹⁵ Utredningen, förslag till 18 kap. 9 a § spellagen och s. 106.

¹⁶ Utredningen, s. 107.

¹⁷ Utredningen, s. 112.

rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen (Konsumentskyddsförordningen).¹⁸

Konsumentskyddsförordningens ikraftträdande föranledde vissa kompletterande bestämmelser. I förarbetena till dessa bestämmelser diskuterades testköp liksom förfarandets begränsningar. Köp online som kräver att köparen anger personnummer anses svår genomförbara eftersom svenska myndigheter inte har tillgång till fingerade personnummer och således måste förlita sig på att dess anställda är villiga att ställa upp med sina personnummer (samt övriga personuppgifter).¹⁹ I linje med detta anges att det ligger ”i sakens natur att vissa produkter inte lämpar sig för ett testköp, i alla fall inte ett fullbordat sådant”.²⁰ Denna problematik adresseras även i utredningen, men utredningen verkar vara av åsikten att tillsyn genom dolda testköp ändå kommer att gå att genomföra.²¹

Speloperatörer omfattas i regel av särskilda krav på kundkännedom kopplade till tillämplig penningtvättsreglering. För operatörer med säte inom EU sätter det femte penningtvättsdirektivet ramen för verksamheten.²² Samtliga operatörer med säte inom EU omfattas av det femte penningtvättsdirektivet (däribland Malta som härbärgerar en stor del av de olicensierade operatörerna). Detta innebär att kraven på dessa operatörer är i stort sett desamma som på speloperatörer licensierade i Sverige. Operatörerna måste säkerställa identiteten hos varje ny kund som registrerar sig, något som i regel kräver att personnummer anges (jfr Artikel 13 i direktivet). Även utanför EU har kraven på kundkännedom ökat på ett sådant sätt att personuppgifter ofta måste anges.²³ Även penningtvättsregleringen torde således innebära att de frivilliga anställda på Spelinspektionen måste uppge verkliga personuppgifter för att kunna genomföra de dolda testköpen.

¹⁸ Utredningen, s. 109–110.

¹⁹ Det bedömdes att tillgången till sådana fingerade personnummer skulle stå i strid med den ”restriktiva synen i Sverige när det gäller att verka under annan identitet”, Nya befogenheter på konsumentskyddsområdet (Prop. 2019/20:120), s. 63.

²⁰ Ibid.

²¹ Utredningen, s. 112.

²² Implementerat i svensk rätt genom lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

²³ Även pay’n’play-uppläggets popularitet har bidragit till att personnummer blivit en nödvändighet vid deltagande i spel.

Den tänkta ordningen för de dolda testköpen framstår enligt Advokatsamfundet som tveksam av flera skäl. Som utredningen konstaterar kan ingen myndighetsanställd tvingas att agera i privat namn och genom att ange egna personuppgifter. Myndigheten blir därför beroende av de anställdas frivilliga deltagande i denna del. Det ska här beaktas att det finns många hundratals (kanske t.o.m. tusentals) olicensierade bolag som tillhandahåller sina tjänster på den globala marknaden. Därtill är även omsättningen av bolag mycket hög. I enlighet med utredningens förslag att ge spellagen universell jurisdiktion och ambitionen att stävja spelande som tillhandahålls av olicensierade spelbolag bör Spelinspektionen ha för avsikt att kontinuerligt kontrollera många av dessa bolag. De anställdas personnummer kommer därför behöva användas kontinuerligt och i en stor omfattning. De ska dessutom användas i ett sammanhang – onlinespel – som de anställda kanske känner motstånd mot att delta i med sina egna personuppgifter.

Det ska även beaktas att åtminstone de EU-baserade operatörerna är ålagda att rapportera varje misstänkt transaktion till sitt lands FIU (Financial Intelligence Unit).²⁴ En transaktion kan anses misstänkt på en mängd grunder, det kan t.ex. handla om hur personen som vill genomföra en transaktion svarar på eventuella frågor från operatören eller vilken härkomst de medel som sätts in på spelkontot har. Också om de medel som Spelinspektionens anställda ska spela för kommer från ett konto som inte tillhör den anställda kan man tänka sig att det uppstår misstankar hos operatören. Samma sak gäller om den anställda vill göra ett uttag och medlen ska överföras till ett annat konto. Slutligen ska noteras att kraven på speloperatörer och andra verksamhetsutövare enbart kommer förstärkas i framtiden i enlighet med redan existerande förslag, vilket innebär större risk för att enskilda spelare flaggas vid granskningar.²⁵ Spelinspektionens anställda kan alltså komma att rapporteras till Finansinspektionen om de frivilligt genomför testköp.

Mot angiven bakgrund befarar Advokatsamfundet att många av Spelinspektionens anställda kommer att ställa sig tveksamma till att återkommande och i stor skala ställa sina personuppgifter till myndighetens förfogande. Om en anställd ställer upp, i egenskap av privatperson, uppkommer frågan vad som sker om den anställda flaggas

²⁴ Motsvarande Finansinspektionen.

²⁵ Jfr Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, COM/2021/420 final.

hos olika länders finansiella tillsynsmyndigheter. Ska Spelinspektionen på något sätt ta ansvar för detta? Också på ett mer allmänt plan framstår enligt Advokatsamfundet den sammanblandning mellan privatperson och myndighetsanställd som tillämpningen av bestämmelsen kräver, som problematisk. Rent avtalsmässigt kommer det att föreligga ett rättsförhållande mellan spelbolaget och den anställda och inte mellan operatören och myndigheten. Kommer Spelinspektionen att kunna säkerställa att det agerande som sker under de anställdas identitet inte får några negativa konsekvenser för dessa anställda?

Dessutom bör beaktas att speloperatörerna har möjlighet att identifiera anställda hos Spelinspektionen och därigenom förhindra dem från att registrera sig och genomföra testköp. Detta skulle väsentligt begränsa bestämmelsens effektivitet. Vilka som är anställda hos Spelinspektionen är offentlig information och en operatör kan enkelt få del av denna information. Då speloperatörer inte har någon kontraheringsplikt kan operatören helt enkelt vägra att godta personer anställda vid vissa myndigheter som kunder. När exempelvis en anställd hos Spelinspektionen försöker att registrera sig med sina personuppgifter kan operatören välja att inte godta personen som kund.

Sammantaget finns det enligt Advokatsamfundet en uppenbar risk att bestämmelsen om testköp kan komma att få betydande tillämpningsproblem. Utredningen har inte behandlat de aspekter och tillämpningsproblem som beskrivits ovan.

Som framgår av utredningen ska vidare införandet av en bestämmelse om testköp vägas mot de allmänna principer som gäller vid myndighetsutövning, dvs. ändamålsprincipen, behovsprincipen och proportionalitetsprincipen.²⁶

Proportionalitetsprincipen inom förvaltningsrätten syftar till att begränsa myndigheters maktbefogenheter gentemot enskilda.²⁷ När dessa maktbefogenheter ändå utövas är en viktig utgångspunkt att det ska ske ”i öppna och för medborgarna iakttagbara former”.²⁸ Vad gäller själva proportionalitetsprincipen anses tre element tillsammans konstituera principen:

”... åtgärden ska vara ägnad att tillgodose det åsyftade ändamålet, vara nödvändig för att uppnå detta ändamål och medföra fördelar som står i rimlig proportion till den

²⁶ Utredningen, s. 106.

²⁷ En ny förvaltningslag (SOU 2010:29), s. 169.

²⁸ JO 2008/09, s. 250.

skada den förorsakar”.²⁹ Det framgår även att en åtgärd ska vara ”... lämplig, nödvändig, och proportionerlig i strikt mening”.³⁰

En utgångspunkt inom förvaltningsrätten är alltså att myndighetsutövning ska vara öppen och iakttagbar. Förslaget avser tillsyn som i strid med denna utgångspunkt ska ske i det fördolda. Detta innebär att proportionalitetsprincipen redan från början är utsatt för hårt tryck. Endast i undantagsfall kan det anses proportionerligt att utsätta enskilda för ingrepp utan deras vetskap. Om bestämmelsen dessutom innehåller uppenbara brister som gör att en fungerande tillämpning inte kan tillförsäkras måste det starkt ifrågasättas om sådan dold tillsyn som föreslås är godtagbar enligt proportionalitetsprincipen.

Advokatsamfundet anser sammanfattningsvis att tillämpningsproblem och bristande proportionalitet medför att det måste ifrågasättas om den föreslagna bestämmelsen är lämplig och ägnad att tillgodose ändamålet i fråga (att stänga olicensierade speloperatörer ute från den svenska marknaden). Enligt Advokatsamfundet bör förslaget om testköp därför inte genomföras.

Underrättelseskyldighet för Spelinspektionen

Utredningen föreslår att Spelinspektionen ska underrätta betaltjänstleverantörer om förelägganden eller förbud till företag som tillhandahåller spel utan nödvändig licens enligt spellagen eller till företag som tillhandahåller betalningslösningar för spelbranschen. En sådan underrättelse ska ske när besluten vunnit laga kraft och om möjligt kompletteras med uppgifter om kontonummer, namn, butiks-ID och inlösar-ID som används för att förmedla insatser eller vinster till eller från de som besluten berör. Om betalkort kan användas vid betalning av de spel en licenshavare erbjuder ska Spelinspektionen underrätta betaltjänstleverantörer enligt lagen om betaltjänstleverantörer enligt betaltjänstlagen om licenshavarens butiks-ID och inlösar-ID.³¹

För att denna underrättelseskyldighet ska bli effektiv, har utredningen identifierat ett behov av att Spelinspektionen behöver få tillgång till aktuella kontaktuppgifter

²⁹ En ny förvaltningslag (SOU 2010:29), s. 156 och En modern och rättssäker förvaltning - ny förvaltningslag (prop. 2016/17:180).

³⁰ En ny förvaltningslag (SOU 2010:29), s. 161.

³¹ Förslag till ny paragraf i Spelförordningen (13 kap. 1 c §) och utredningen s. 95-99.

inklusive e-postadresser till de betaltjänstleverantörer (ca 3000 st. enligt utredningen) som står under Finansinspektionens tillsyn. I stället för att Spelinspektionen ska behöva kontakta var och en av betaltjänstleverantörerna för att få kontaktuppgifterna, menar utredningen att en effektivare lösning är att Finansinspektionen – som har tillgång till dessa uppgifter – bistår Spelinspektionen i denna del genom att ta fram adressuppgifterna från sitt interna system. Enligt utredningen kräver detta ingen ytterligare reglering då det följer av 8 § första stycket förvaltningslagen (2017:900) att en myndighet inom sitt verksamhetsområde ska samverka med andra myndigheter vilket bland annat innefattar en skyldighet för myndigheter att göra vad de kan för att underlätta för varandra, se prop. 2016/17:180, s. 70.³²

Utredningen drar alltså utifrån förvaltningslagens bestämmelse om myndighetssamverkan slutsatsen att ingen ytterligare reglering behövs. Enligt Advokatsamfundet bör i sammanhanget bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) beaktas. Förvaltningslagens allmänna bestämmelse om samverkan mellan myndigheter innebär nämligen inte någon sådan uppgiftsskyldighet som enligt 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen bryter sekretessen mellan myndigheter (se prop. 2016/17:180, s. 72). Advokatsamfundet saknar därför en analys av om det tänkta uppgiftslämnandet från Finansinspektionen till Spelinspektionen kan anses godtagbart enligt generalklausulen i 10 kap. 27 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller enligt någon av de specifika undantagsbestämmelserna i 10 kap. samma lag. En följd av utredningens förslag i denna del torde bli att Finansinspektionen i varje enskilt fall nödgas göra en sekretessprövning enligt offentlighets- och sekretesslagen, vilket skulle kunna leda till att den effektivitetsvinst som eftersträvas inte uppnås.

Eftersom myndighetssamverkan enligt förvaltningslagen inte bryter sekretessen mellan myndigheter enligt offentlighets- och sekretesslagen och eftersom Finansinspektionen utan särskild reglering kan komma att belastas med tid- och resurskrävande sekretessprövningar, bör enligt Advokatsamfundet behovet av ytterligare reglering – i strid med utredningens uppfattning – utredas närmare.

³² Utredningen, s. 98-99.

Uppgiftsskyldighet för betaltjänstleverantörer

Utredningen föreslår att en betaltjänstleverantör enligt lagen om betaltjänster ska på begäran av Spelinspektionen utan dröjsmål lämna tillgängliga uppgifter om kontonummer, namn, butiks-ID och inlösar-ID som används vid förmedling av insatser eller vinster till eller från en spelverksamhet utan nödvändig licens enligt spellagen eller av ett företag som på uppdrag av en sådan spelverksamhet främjar olovligt spel genom att förmedla betaltransaktioner.³³

Uppgiftslämnandet syftar till att Spelinspektionen ska erhålla information så att inspektionen i sin tur ska kunna informera betaltjänstleverantörerna om spelbolag som förbjudits tillhandahålla spel i Sverige utan nödvändig licens samt om företag som konstaterats skyldiga till otillåtet främjande genom att tillhandahålla betalningslösningar för spelbranschen. Ytterst är syftet att betaltjänstleverantörerna ska undvika att göra sig skyldiga till otillåtet främjande genom att genomföra transaktioner med företag av nämnt slag.

Advokatsamfundet delar utredningens uppfattning att det är av stor vikt att Spelinspektionen får del av information av aktuellt slag för att kunna ingripa med beslut mot företag som tillhandahåller spel utan nödvändig licens respektive företag som ägnar sig åt otillåtet främjande genom att tillhandahålla betalningslösningar till sådana företag.

Advokatsamfundet saknar i sammanhanget dock en kartläggning och analys av om det finns alternativa betalningsmetoder som inte involverar betaltjänstföretagen och deras tjänster. Anledningen till att detta saknas i utredningen kan vara att sådana alternativa betalningsmetoder saknas, eller i varje fall inte existerar i beaktansvärd omfattning. Men om så inte är fallet, finns risken att spelbolag utan nödvändig licens styr sina kunder mot sådana alternativa betalningsmetoder. Ett exempel på sådant alternativt betalningssätt är användande av kryptovaluta, som såvitt samfundet förstår ökar i användning.

Advokatsamfundet hade sammantaget föredragit att den föreslagna uppgiftsskyldigheten för betaltjänstföretagen föregåtts av en inventering av vilka alternativa betalningsmetoder som står till buds (om några), och en analys av risken för

³³ Förslag till ny paragraf i Spelförordningen (13 kap. 1 a §) och utredningen s. 99-102.

att spelbolag utan nödvändig licens styr sina kunder till betalningsmetoder utan betaltjänstföretagens inblandning och därmed utom Spelinspektionens insyn.

Den föreslagna uppgiftsskyldigheten aktualiserar vidare, som utredningen också noterar, banksekretessen.³⁴ Banksekretessen gäller också i förhållande till betaltjänstleverantörer enligt betaltjänstlagen (3 kap. 12 § betaltjänstlagen), enligt vilken bestämmelse enskildas förhållanden till betaltjänstföretagen inte obehörigen får röjas eller utnyttjas. Utredningen anför i detta sammanhang: *”Med enskilda avses en fysisk eller juridisk person som i förhållande till banken anses som ’kund’.* *Banksekretessen gäller därför endast om det föreligger ett kontraktsförhållande mellan banken och en annan fysisk eller juridisk person, dvs. bankens egna kunder. (prop. 2002/03:139).”* Utredningen fortsätter: *”Utredningen bedömer att de spelföretag som bedrivs utan nödvändig licens och de företag som främjar olovligt spel genom att förmedla betalningstransaktioner på uppdrag av sådana företag endast i undantagsfall kommer att vara kunder hos svenska betaltjänstleverantörer. Det går dock inte att utesluta att Spelinspektionen kan komma att begära ut uppgifter som rör en kund i banken.”*³⁵

Utredningen utgår således ifrån att banksekretessen endast gäller fysiska eller juridiska personer som har ett kontraktsförhållande med och är kund hos banken eller betaltjänstföretaget. Utifrån denna slutsats och antagandet om att berörda företag endast i undantagsfall antas vara kunder till svenska betaltjänstföretag, förmedlar utredningen bilden av att den föreslagna uppgiftsskyldigheten endast i mindre utsträckning (”i undantagsfall”) omfattas av banksekretessen.

Advokatsamfundet ifrågasätter om denna bild är korrekt. Utredningen förklarar inte varför berörda företag enligt utredningens bedömning endast i undantagsfall kommer att vara kunder till svenska betaltjänstföretag. Advokatsamfundet har heller ingen närmare inblick i vilka avtal som ingås och vilka kundrelationer som uppstår mellan spelbolag och betaltjänstföretag, eventuellt i olika led. Av vad utredningen anför framgår dock så mycket, att utredningen utgår ifrån att svenska betaltjänstföretag kommer att sitta inne med information om kontonummer, namn, butiks-ID och inlösar-ID också från spelbolag utan nödvändig licens och från sådana företag som

³⁴ Utredningen s. 101.

³⁵ Utredningen s. 101.

främjar olovligt spel genom att förmedla betalningstransaktioner på uppdrag av spelbolag utan nödvändig licens. Ur Advokatsamfundets perspektiv framstår det, i avsaknad av beskrivning som visar på motsatsen, som relativt troligt att en svensk betaltjänstleverantör som förmedlar betalningar åt ett spelbolag utan nödvändig licens också har någon form av avtal med det spelbolaget.

Vad gäller slutsatsen att banksekretessen endast gäller kunder med avtal med banken/betaltjänstföretaget hänvisar utredningen till prop. 2002/03:139. Sidhänvisning saknas i utredningen men sannolikt avses s. 477 f. Advokatsamfundet vill i sammanhanget påpeka, att det i samma proposition framhålls att redogörelsen i propositionen över banksekretessen inte gör anspråk på att vara heltäckande utan anger sådana huvuddrag i banksekretessens innebörd som bedöms vara av intresse i detta sammanhang.³⁶ I propositionen anförs vidare att för att regeln om banksekretess ska bli tillämplig krävs att det föreligger ett kontraktsförhållande ”i vid mening” mellan banken och en annan, fysisk eller juridisk, person. Det tilläggs också att banksekretessen ”i regel” gäller endast bankens egna kunder och dessas förhållanden till den egna banken.³⁷

Enligt Advokatsamfundets uppfattning utgör det en förenkling att säga att banksekretessen endast gäller i förhållande till kunder som har kontrakt med banken/betaltjänstföretaget. Begreppet enskilda förhållanden till bank ska tolkas inte bara utifrån den enskildes behov av sekretess utan även utifrån skyddet av förtroendet för banksystemet i stort. Detta anses leda till att begreppet kund har en mera vidsträckt innebörd i samband med banksekretess än vad som i dagligt tal ligger i detta. Det sagda innebär att uppgifter om t.ex. en borgensman och om en kunds kunder kan omfattas av banksekretess (se Per-Ola Jansson, Banksekretess och annan finansiell sekretess, 2010, s. 23 f, s. 47 f och 53 f).

Mot denna bakgrund vill Advokatsamfundet uttrycka en farhåga för att risken för att den föreslagna uppgiftsskyldigheten för betaltjänstleverantörer kommer att omfatta uppgifter som omfattas av banksekretess är större, eventuellt mycket större, än vad utredningen ger uttryck för. Det gör att bedömningen i nästa led – obehörighetsrekvisitet, dvs. bedömningen av om skälen för uppgiftslämnandet väger

³⁶ Prop. 2002/03:139 s. 477.

³⁷ a. prop. s. 477 f.

tyngre än de skyddsintressen som ligger bakom banksekretessen – hamnar i större fokus.

Utredningen har bedömt att möjligheten att blockera betalningar till och från otillåtet spel utgör ett sådant för samhället viktigt informations- och kontrollbehov som motiverar ett undantag från banksekretessen.³⁸ Denna bedömning bygger dock på antagandet att berörda företag endast i undantagsfall antas vara kunder till svenska betaltjänstföretag. Advokatsamfundet befarar dock, som framgått, att en betydligt större andel företag kan omfattas av banksekretessen. Med tanke på de starka skäl – såväl av hänsyn till enskilda som till förtroendet för banksystemet i stort – som ligger bakom banksekretessen, förordar Advokatsamfundet en noggrannare utredning av vilka företag och uppgifter som kan omfattas av banksekretess, innan uppgiftsskyldigheten för banktjänstleverantörer införs.

Den föreslagna uppgiftsskyldigheten innebär vidare att betaltjänstföretagen måste avsätta resurser för att tillmötesgå förfrågningar från Spelinspektionen. Utredningen anför: *”Då det finns en risk att de berörda företagen byter betallosning eller kontonummer krävs det att de uppgifter betaltjänstleverantörerna behöver för att stoppa betalningarna kan tas fram utan fördröjning. När Spelinspektionen begär uppgifter från en betaltjänstleverantör ska dessa därför lämnas utan dröjsmål. En begäran bör riktas endast till den eller de betaltjänstleverantörer som, i det enskilda fallet, med störst sannolikhet har tillgång till de efterfrågade uppgifterna.”*³⁹

Betaltjänstföretagen ska således vara snabba på att besvara förfrågningarna från Spelinspektionen. Advokatsamfundet har inget att erinra i och för sig mot att betaltjänstföretagen åläggs denna skyldighet. Advokatsamfundet menar dock att det är angeläget att Spelinspektionen verkligen kan rikta sin begäran till en viss (eller ett mindre antal) betaltjänstleverantör(er). Det framgår inte av utredningen hur Spelinspektionen kan känna till vilken eller vilka betaltjänstleverantörer som i det enskilda fallet med störst sannolikhet har tillgång till de efterfrågade uppgifterna. Om det förhåller sig så att Spelinspektionen inte kan veta detta, utan måste gissa eller rikta begäran till en bredare krets av betaltjänstleverantörer, ifrågasätter Advokatsamfundet om det inte kan bli orimligt betungande för betaltjänstleverantörerna (totalt ca 3000 st.

³⁸ Utredningen s. 102.

³⁹ Utredningen s. 100 f.

enligt utredningen) att utan dröjsmål svara på begäran från Spelinspektionen. Advokatsamfundet förordar därför att någon form av kvalificering införs i den föreslagna bestämmelsen, av innebörd att Spelinspektionen inte kan rikta begäran till vilken betaltjänstleverantör som helst (teoretiskt samtliga) utan till den eller de betaltjänstleverantörer som sannolikt har tillgång till uppgifterna.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander